

KESTÄVÄ LIKKUMINEN

Kestävä liikkuminen on ympäristö- ja ilmastoystävällistä, turvallista, taloudellista ja sujuvaa. Kestävästä liikkumistavoista hyötyy myös liikkujat itse, sillä liikkumattomuus vaikuttaa terveyteen. Myös autolla voi liikkua fiksummin esimerkiksi ottamalla useampia ihmisiä kyytiin! Liikennettä kehitetään koko ajan kestävämpään ja turvallisempaan suuntaan erilaisilla ratkaisulla. Esimerkiksi sujuvaa pyöräilyä varten tarvitaan liikennesuunnittelua ja -järjestelyjä, kuten pyöräkaistoja, hyvät pyöräparkitilat ja pyöräteiden talvikunnossapitoa.

Keskustelkaa ja kysykää päättäjältä kestävästä liikkumisesta!

1. Mitä erilaisia liikkumistapoja tai niihin liittyviä asioita (bussipysäkki, pyörätie, autotie jne.) löydätte ympäriltänne?

2. Onko koulumatkan varrella paikkoja, jotka tuntuvat turvattomilta? Miten näiden paikkojen turvallisuutta voisi parantaa?

3. Omat kysymykset ja niiden vastaukset:

LUONNON MONIMUOTOISUUS

Luonnon monimuotoisuus tarkoittaa lajien (eläinten ja kasvien) ja erilaisten elinympäristöjen kirjoa. Erilaiset elinympäristöt tarjoavat kasveille ja eläimille hyviä ja tärkeitä paikkoja kasvaa ja asua. Kaikki luonto, mitä näet ympärilläsi, on osa luonnon monimuotoisuutta: lähimetsät, katujen varrella kasvavat voikukat, pörriäiset ja kukkapenkit. Ihmisen toiminnan seurauksena tämä monimuotoisuus on vähentynyt. Lajirikas luonto mahdollistaa paremmat ekosysteemipalvelut, jotka tuottavat ihmisille puhdasta vettä ja ilmaa, energiaa, ruokaa ja lääkkeitä. Siksi, myös meidän ihmisten vuoksi, on niin tärkeää suojella luonnon monimuotoisuutta.

Keskustelkaa ja kysykää päättäjältä luonnon monimuotoisuudesta!

1. Havainnoikaa ympäristöä. Mitä luontoa näette? Entä näettekö jotain, mikä on ihmisen rakentamaa tai istuttamaa?

Ottakaa kuvia ihmisen vaikutuksesta luontoon.

2. Mitä eläimiä tässä ympäristössä elää? Mitä eri eläimiä olette itse nähneet viime aikoina?

3. Omat kysymykset ja niiden vastaukset:

OPPILAIDEN LEMPIPAIKAT

Tällä rastilla saatte kertoa päättäjälle, mitkä ovat teidän lempipaikkojanne kotikunnan alueella. Miettikää, miksi juuri kyseistä paikasta on tullut lempipaikka – mikä tekee siitä erityisen ja viihtyisän? Monesti paikkaan liittyy esimerkiksi omia, mukavia muistoja. Voitte myös esittää päättäjälle ajatuksia ja toiveita siitä, miten kunnasta tehdään mukavampi paikka lapsille ja nuorille. Voitte kertoa päättäjille siitakin, minkälainen paikka teistä on erityisen epämiellyttävä!

Keskustelkaa lempipaikoistanne päättäjän kanssa.

1. Mikä tekee tästä paikasta kivan?

2. Mitä kaikkea täällä voi tehdä? Mitä täällä voi tehdä yksin ja mitä muiden kanssa yhdessä?

3. Omat kysymykset ja niiden vastaukset:

VIIHTYISYYS

Tällä rastilla voitte kertoa päättäjille, mikä paikka on mielestänne erityisen viihtyisä – sellainen, jossa on mukava viettää aikaa. Paikka voi olla rakennettu tai luonnon muovaama. Miettikää, kenen tarpeisiin paikka on suunniteltu, ja onko se esimerkiksi helposti oppilaiden saavutettavissa. Voitte myös kertoa päättäjille, mitä kunnassa tulisi tehdä, jotta kunnan viihtyisyys paranisi teidän näkökulmastanne.

Keskustelkaa ja kysykää päättäjältä asioista viihtyisyyteen liittyen.

1. Miksi kunnassa on tällainen paikka? Keitä varten se on?

2. Mikä tekisi paikasta viihtyisämmän? Jos saisitte lisätä yhden asian paikkaan, mikä se olisi? Ideoikaa ja piirtäkää mikä tämä lisäys olisi.

Ottakaa kuva kohdasta, johon lisäys tulisi.

3. Omat kysymykset ja niiden vastaukset:

VALLAN PAIKAT

Tällä rastilla voitte keskustella päättäjien kanssa siitä, kenellä kunnassa on valtaa ja miten sitä käytetään. Voitte pohtia yhdessä, millaisia päätöksiä kunnassa tehdään, missä päätöksiä tehdään ja ketkä niitä tekevät. Kunnanvaltuustossa tehdyt päätökset vaikuttavat kaikkien kuntalaisten elämään. Alle 18-vuotiaat eivät voi kuitenkaan äänestää Suomessa. Voitte keskustella vaaleista ja siitä, miten lapset ja nuoret voisivat osallistua kunnan päätöksiin ja kertoa omia toiveita osallistumiseen.

Keskustelkaa ja kysykää päättäjältä päätöksenteosta.

1. Oletteko käyneet täällä aiemmin? Mitä täällä tapahtuu, mitä täällä tehdään?

2. Miettikää, millaisia töitä paikassa tehdään ja ketkä siellä käyvät töissä.

3. Omat kysymykset ja niiden vastaukset:

ENERGIA

Energia liittyy kaikkeen mitä teemme, olimme sitten kotona, koulussa tai vaikka mummolassa. Energialla tuotetaan muun muassa valoa, lämpöä ja sähköä erilaisia laitteita, kuten puhelinta, pelikonetta tai jääkaappia varten. Käyttämällä energiaa säästeliäästi ja suosimalla uusiutuvaa energiaa, kuten aurinkovoimaa tai tuulienergiaa, voimme hillitä ilmastonmuutosta yhdessä. Kunta voi sitoutua tekemään energiansäästötoimia vapaaehtoisella energiatehokkuussopimuksella. Kunnalla on myös mahdollisuus valita, käytetäänkö kunnassa uusiutuvaa energiaa tai tuotetaanko sitä jopa itse.

Keskustelkaa ja kysykää päättäjältä energia-asioista!

1. Mitä energiaa tarvitsevia laitteita huomaatte ympärillänne?

Ottakaa kuvia näistä laitteista!

2. Mitä arvelette, mihin kunnassa kuluu eniten energiaa?

3. Omat kysymykset ja niiden vastaukset:

Kunnan tehtävät on määrätty laissa. Laissa sanotaan, että kunnan on järjestettävä kuntalaisille esimerkiksi sellaiset palvelut kuin koulutus ja varhaiskasvatus, kulttuuri-, liikunta-, nuoriso- ja kirjastopalvelut. Kunta voi itse päättää, miten nämä palvelut asukkaille tuotetaan, kunhan ne täyttävät niille asetetut vaatimukset. Kuntalaisille täytyy antaa mahdollisuus myös osallistua kunnan toimintaan. Keskustelkaa päättäjien kanssa, miten teidän mielestänne kunnan palvelut on toteutettu. Millaisia palveluita olisi unelmakunnassanne, jos saisitte itse päättää?

Keskustelkaa ja kysykää päättäjältä kunnan palveluista.

1. Mitä kaikkia kunnan palveluita olette käyttäneet?

2. Onko kunnalla tarpeeksi lapsille ja nuorille suunnattuja palveluita? Mitä puuttuu?

3. Omat kysymykset ja niiden vastaukset:

Jätehuolto ja osa kierrätysmahdollisuuksista ovat kunnan järjestämiä palveluita. Ympäristön kannalta tärkeintä on, että yritämme vähentää jätteen syntymistä ostamalla vain tarpeellista, korjaamalla ja käyttämällä tavaraa niin pitkään kuin mahdollista. Toimiva kierrätys ja jätehuolto ohjaavat luonnonvarojen viisasta käyttöä ja samalla varmistetaan, ettei jäte aiheuta vaaraa ympäristölle tai terveydelle. Arkisesta elämisestämme syntyy monenlaista jätettä: paperia, muovipakkauksia, ruoantähteitä ja rikki menneitä laitteita. On tärkeää lajitella jätteet oikein kierrätykseen: luonnonvaroja säästyy, kun materiaalia ei tuhota, vaan käytetään uudelleen.

Keskustelkaa ja kysykää päättäjältä kierrätyksestä ja jätehuollosta!

1. Mitä olette viimeksi laittaneet kierrätykseen?

2. Onko asuinpaikkasi lähellä kierrätyspistettä, jonne voi viedä esim. metalli-, pakkauslasi- ja paperijätettä?

3. Omat kysymykset ja niiden vastaukset:

